

Kajeroj el la Sudo

BULTENO DE *HISPANA ASOCIO DE LABORISTOJ ESPERANTISTAJ* (HALE)

<http://www.iespana.es/esperanto/zam6.htm>

Aparta eldono por la 145a datreveno de la naskiĝtago de Ludoviko Zamenhof.

Disdonita ĉe la restoracio **Capital** de Alikanto je la 19-a de decembro de 2004 inter la tagcelebrantoj

Zamenhof, kreinto de Esperanto

La 19-an de decembro de 2004

La tago plej Longa (ne al milito!)

Hodiaŭ datrevenas la tago, kie usonanoj intervenis sur eŭropan grundon, tiel, ke diktatoro ne regu sur la tuta kontinento. Ili povintus, kompreneble, pensi tiam, ke milito estas malbona, kaj, ke solvo pacema ĉiam estas preferinda, do, kial mortigi sian junularon en sencela milito, se perforto nur kondukas al perforto?

Tamen, ne pensis ili tiel, kaj post kelkaj dekmiloj da mortintoj propraj, usonanoj atingis, ke nek blua nek ruĝa diktatoro superregis la kontinenton Eŭropon.

Oni ne povas ne pensi pri aliaj militoj, kie usonanoj intervenis, kaj eĉ se ili ne ĉiam venkis, ili ja premis tiel, ke la alia

El día más largo

(¡No a la guerra!)

Hoy es el aniversario del día en que los americanos intervinieron en el suelo europeo para que un dictador no gobernase sobre todo el continente. Podían, claro, haber pensado entonces que la guerra es mala, y que una solución pacífica siempre es preferible, y por tanto, ¿por qué hacer morir a su juventud en una guerra absurda, si la violencia conduce sólo a la violencia?

No obstante, no pensaron así, y tras varias decenas de miles de muertos propios, los americanos consiguieron que ni el dictador azul ni el rojo dominasen el continente de Europa.

No se puede dejar de pensar en otras guerras en que han intervenido los americanos, e incluso si no siempre vencieron, presionaron de tal modo que la otra parte no borró el sistema occidental basado en la democracia y respeto a los derechos humanos. Se dice ahora que los americanos no los respetan, pero en su conjunto, el ejército de Estados Unidos es la mayor garantía que ha existido jamás para garantizar los Derechos Humanos tal y como los declaró la Organización de las Naciones Unidas en 1948.

Los cadáveres que vemos en la fotografía pertenecieron a soldados que hubieran yacido con más comodidad junto a sus amantes en Estados Unidos. No tuvieron la

parto ne forviŝis la sistemon okcidentan bazitan sur demokratio kaj respekto al homaj rajtoj. Oni diras laste, ke usonanoj ne respektas ilin, sed tio estas troigo demagogia: evidente, kelkaj individuoj ja povas perforti ilin, sed en la entuto, la armeo de Usono estas la plej granda garantio kiu iam ekzistis protekti la Homajn Rajtojn tiel, kiel oni deklaris ilin je la Unuiĝintaj Nacioj je 1948.

La alipaĝaj kadavroj apartenis al soldatoj, kiuj kuŝus multe pli komforte apud amantinoj siaj en Usono. Ne havis ili la ŝancon krei sovaĝe «Ne al milito!», kiel laste oni aŭdis ĉe niaj stratoj. Eble tiuj du kompatindaj soldatoj komprenis pri milito, ĝia ekzisto kaj origino, same malmulte kiel tiuj ruzuloj, kiuj je la krio senseca «Ne al milito!» kaŝas multe da aliaj sentoj, ne ĉiam konfesindaj.

Estas koincido, ke hieraŭ mortis Ronald Reagan, la homo kiu asertis al Gorbaĉov, en Berlino, ke *tiu muro estas honto por tuta homaro, kaj oni devas nepre mal-konstrui ĝin plej eble kiel urĝe.*

Je 1962 oni faris filmon pri tiu evento, kiu rakontis al ni kiom da suferoj kaj malfacilo havis la soldatoj por sekurigi okcidentan sistemon vivi en niaj landoj. Tiel, ke hodiaŭ ni povu akre diri, ke usonanoj estas *diabloj, kiuj nur naŝton deziras forrabi* el lando, kie ili ĵus foririgis diktatoron, kiu ankaŭ mortigis senkulpulojn.

Olga López

posibilidad de gritar como salvajes «¡No a la guerra!», que hemos oído últimamente en nuestras calles. Quizá esos dos infortunados soldados sabían de la guerra, su origen y existencia lo mismo poco que los zorros que al grito absurdo «¡No a la guerra!» ocultan muchos otros sentimientos, no siempre confesables.

Es coincidencia que ayer muriese Ronald Reagan, el hombre que le dijo a Gorbachov en Berlín que *ese muro es una vergüenza para toda la humanidad, y se debe destruir necesariamente cuanto antes mejor.*

En 1962 se hizo una película sobre el día más largo, que contó cuántos sufrimientos y dificultades tuvieron los soldados para asegurar el sistema de vida occidental de vivir en nuestras tierras. Para que hoy podamos gritar con acritud que los americanos son *diablos que sólo quieren robar el petróleo* de un país del que acaban de expulsar a un dictador que también asesinó a inocentes.

Olga López

Premio

Zamenhof

BULTENO DE HISPANA ASOCIO DE LABORISTOJ ESPERANTISTAJ (HALE)

REDAKCIO: Poŝtkesto 4461,
E30080 MURCIA,
HISPANIO

Retskribu al
esperanto@ono.com

<http://www.iespana.es/esperanto>

<http://www.gazetoteko.com/kajeroj.htm>

Ekde 1999 ni selektas la plej bonan artikolon, kiun ni publikigis dum la jaro estanta, por disdoni dulingve al ĉiu manĝanto je nia zamenhofdatrevena tagmanĝo ĉiujara. Ĉi jare ni selektis la interesan artikolon de *La tago plej longa (ne al milito!)*, publikigita je nia numero 62-a.

Desde 1999 seleccionamos el mejor artículo que hemos publicado durante el año en curso para distribuir en edición bilingüe entre los comensales de nuestra celebración del *Día de Zamenhof* cada año. Esta vez hemos seleccionado el interesante artículo *El día más largo*, que publicamos en nuestro número 62.

Depósito legal: Z-2398-88

Presejo: Ankaĉus'.